

andre ting, som vi måske senere kan komme ind på, at det har vist sig, at de efter min opfattelse ikke er dygtige nok, at de ikke arbejder selvstændigt nok, at vi ikke har folk i felten – det, der hedder primærkilder, som vi også kender så godt i min gamle profession som journalist, for det er altså primærkilderne, vi skal gå til.

Kl. 16:56

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det udenrigsministeren for at svare.

Kl. 16:56

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det sidste er jeg ganske enig i. I min gamle tilværelse som forsker var det altså også primærkilderne, der talte, og ikke alle sekundakilderne, for de var ofte forkerte. Det ved hr. Søren Espersen som journalist, og det ved jeg som gammel forsker. Sekundakilderne er meget, meget ofte forkerte.

Derfor er det fuldstændig rigtigt, at man må sikre sig, at efterretningstjenesterne er så viden- de som overhovedet muligt, men samtidig skal man jo ikke lade sin politik afgøre af efterret- ningsoplysningerne. De må indgå i vores over- vejelser om, hvordan vi skal handle. Derfor er det vigtigt at have dem, og derfor er det også vigtigt, at de er så rigtige som overhovedet mul- ligt.

Det er jo rigtigt, at der er kommet et brev til Folketinget om, hvordan de har lært af deres fejl. Jeg synes, at det er meget, meget vigtigt, at efter- retningstjenesterne bliver bedre til at lave kriti- ske analyser præcis ligesom journalister og for- skere, og at de ikke stoler på de avisartikler, de sidder og klipper ud. Uanset hvor mange der siger det samme – om det så er 50, der siger det samme – kan de alle være forkerte, fordi de kan stamme fra den samme sekundakilde. Så det skal man være meget bedre til.

Man skal være meget bedre til at vurdere sine kilder og analysere, også når man benytter sig af primærkilder. Det var problemet med Curve- ball, som man jo troede var en primærkilde. Der må man også være meget, meget bedre til at vurdere kvaliteten af primærkilderne, og Curve- ball førte jo den amerikanske efterretningstjene- ste ud på et kraftigt vildspor.

Jeg hører, der er nogle, der er tilfredse der- ude.

Så jeg er enig med spørgeren, og jeg kan også konstatere, at Forsvarets Efterretningstjeneste for så vidt også er enig med spørgeren.

Kl. 16:58

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Søren Espersen.

Kl. 16:58

Søren Espersen (DF):

Hvad har vi gjort for netop at sikre det her med folk i felten – eller for at gøre mere ud af det? Jeg ved, at der er blevet tilført et meget stort ekstra- beløb ud over de her ting til efterretningstjene- sterne. Hvad har man gjort, og hvad vil man gøre for at sikre folk i felten?

Det er jo ikke alene et fænomen i den NATO- kreds, vi arbejder i, det er også et problem hos mine venner f.eks. i Israel. Der er et tidligere Mossad, som var fremragende til at finde ud af, hvad der skete rundtomkring i de arabiske lan- de, og så kunne de ikke engang finde ud af, at der altså var smuglet 15.000 raketter ind i Liba- non. Det er jo for *dårligt*.

Det er jo for dårligt, at vi i en situation som den i Afghanistan ikke har fanget Osama bin La- den endnu. Altså, verdens samlede efterret- ningstjenester ved ikke, hvor han er. Han skriver bøger, han sender telefaxer, han skriver e-mails, og han har kommunikation med sit netværk – og vi kan ikke finde ham. Altså, jeg mener, alene det er jo så elementært dårligt, at det må give anledning til, at man siger: Hvad skal vi gøre for at forbedre det her? Det er et eksempel på, at det ikke går fuldstændig efter bogen, desværre.

Kl. 16:59

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Udenrigsministeren.

Kl. 16:59

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det kan vi jo slet ikke blive uenige om. For det, hr. Søren Espersens siger, er en kendsgerning. Sådan en diskussion om, hvad vi skal gøre, skal jo nok føres med den minister, der er ansvarlig for ressorten, det skal jeg jo ikke stå og ordne her.

Men det, jeg generelt kan sige, og som både hr. Søren Espersen og jeg kan konstatere, og som man også konstaterede efter 2001, er, at man nok troede så meget på elektronisk overvågning og aflytning osv., altså hele elektronikken, at man ikke havde manden på jorden. Det er det, som Graham Greene kaldte den menneskelige faktor, the human factor. Den menneskelige faktor havde man sparet væk, og derfor havde man altså ikke nok bidrag til kildekritikken. Hvis man har den menneskelige faktor, der kan sige, at de dér stammer der og der fra, og at spillet formentlig